

ജൂമുഅം വുത്ത് സംഗ്രഹം 13.05.2022

സംസ്കാരം ഹിന്ദി അച്ചിറ്റുൽ ഇഞ്ചിനീയർ വലിപ്പത്തുൽ മസിഹ് അൽവാമിസ് (അയുദ്ധമുള്ളവർ)

വുക്കെ.വി.ലൈ ഇസ്ലാമാബാറിലുള്ള ഒസ്ജിൽ ഭാവാരകിൽ നിന്തവുന്നതിന്

ഹിന്ദി അബുബക്ര സിദ്ദീഖ് എഴു സ്തത്യർഹമായ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ - 18

أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَلَمِيْنَ ○ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ مَالِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ○ إِيَّاكَ
نَعْدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِيْنَ ○ إِنَّدِنَا الصَّرَاطُ الْمُسْتَقِيْمُ ○ صَرَاطُ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرُ الْمُضْبُطِ عَلَيْهِمْ وَلَا الصَّالِيْنَ ○

ഹിന്ദി അബുബക്ര(°) എഴു കാലത്തുള്ള പിതനകൾ കെതിരെ ഉണ്ടായ നീക്കങ്ങളെ കുറിച്ചാൻ പരാമർശിച്ചിരുന്നത്. അതോടനുബന്ധിച്ച് ഹിന്ദി വാലിൽ സിൻ വലിൽ(°) ബുദ്ധാഹിൽ മാലിക് ബിൻ നൃവൈവരയുടെ അടുത്തേക്ക് മുന്നേറിയത് സംബന്ധിച്ച് വിശദികരണം ഇപ്രകാരമാകുന്നു. മാലിക് ബിൻ നൃവൈവര ബനുതമിമിൻ ശാഖയായ ബനു യർബുളിപ്പട്ടായിരുന്നു. അയാൾ ഹിജ്ജറ ഒന്താം വർഷം മദീനയിൽ വനു ഇസ്ലാം സ്ഥികരിച്ചു. സമുഹത്തിലെ നേതാവായിരുന്ന അയാളെ തിരുനബി(°) അയാളുടെ ഗോത്രത്തിലെ സകാത് പിരിക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. എന്നാൽ നബി(°) വഹാത്താവുകയും അരേഖ്യത്തിൽ മതനിരാസത്തിന്റെയും കലാപത്തിന്റെയും തിരമാലകൾ ഉയരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ മാലിക് ബിൻ നൃവൈവരയും മുർത്തദ്ദായവരിലുൾപ്പെടുകയും സംബന്ധിയാണ്. തിരുനബി(°) വഹാത്തായ അറിയിപ്പ് കിട്ടിയപ്പോൾ അയാൾ ആനന്ദിക്കുകയും സന്തോഷ പ്രകടനം നടത്തുകയും ചെയ്തു. തന്റെ ഗോത്രത്തിൽ സകാത് നിർബന്ധമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കുന്നതോടൊപ്പം സകാത്തിന്റെ തുക മുസ്ലിംകളുടെ കേന്ദ്രമായ മദീനയിലേക്ക് അയക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തത് മുസ്ലിംകളെ അയാൾ വധിച്ചു. (ഇത്തരത്തിൽ മുസ്ലിംകൾക്ക് നഷ്ടം വരുത്താൻ ശ്രമിച്ചവർക്കെതിരെയാണ് ശക്തമായ നടപടിയെടുത്തത്.) മറ്റൊരുത്ത് വ്യാജനുബുദ്ധത് വാദിയും കലാപകാരിയുമായ സജാഹുമായി ചേരുകയുണ്ടായി. ആ (സ്ത്രീ) വലിയൊരു സെസന്യവുമായി മദീനയെ ആക്രമിക്കാൻ (ആഗ്രഹിച്ചു) വന്നതായിരുന്നു.

ക്രിസ്ത്യാനിയും ലല്ല പണ്ഡിതയും ജോതിഷിയുമായിരുന്ന ഉമ്മു സാദിൽ എന്നു വിളിപ്പേരുള്ള സജാഹ് ബിൻത് ഹാരിസ്, ബനുതമിം ഗോത്രത്തിൽപ്പെട്ടവളായിരുന്നു. ഇവർ അരേഖ്യത്തിൽ മതനിരാസത്തിന് മുന്നോട്ടു പ്രത്യുക്ഷപ്പെട്ട വ്യാജ നൃബുദ്ധത്ത് വാദികളിലും കലാപകാരികളായ ഗോത്രനേതാക്കന്നൂരിലും ഉൾപ്പെടുന്നു. സജാഹ് തന്റെ വലിയ സെസന്യവുമായി ലൈഭാരതത്തിൽ തന്റെ നിന്തുകൾ പ്രയാസത്തിലായി.

കുറിച്ച് തനിൽ വിശസിക്കാൻ അവരെ ക്ഷണിക്കാം എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി മുന്നോട്ട് ഗമിക്കുകയായിരുന്നു. മാത്രമല്ല മുഴുവൻ ഗോത്രവും ഏകുക്കണ്ടേന അവരോടൊപ്പം കുടുമ്പനും ബനു യർബുളിപ്പെട്ട നബിയും വുരെറു ശികളുടെ നബിയേക്കാൾ ഉത്തമയാണ്; തിരുനബി(°) വഹാത്തായിരിക്കുന്നു, സജാഹ് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉദയനയേപ്പാലെ ബനുതമിമും പറയുമെന്നു കരുതി. സജാഹ് തന്റെ സെസന്യത്തോടൊപ്പം ബനു യർബുളിപ്പെട്ട അതിർത്തിയിൽ എത്തി അവിടെ നിൽക്കുകയും ഗോത്രത്തലവനായ മാലിക് ബിൻ നൃവൈവരയുമായി രഞ്ജിപ്പിലെത്തി മദീനയിൽ നന്നാം ആക്രമണം നടത്താൻ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. മാലിക് രഞ്ജിപ്പിനുള്ള ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചുകൂടിലും മദീനയെ ആക്രമിക്കാനുള്ള ഉദ്ദേശത്തിൽനിന്ന് പിന്നാൻ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: മദീനയിലെത്തി അബുബക്ര(°) എഴു സെസന്യതെ നേരിടുന്നതിനേക്കാൾ ഉചിതം സന്നം ഗോത്രത്തിലെ എതിർപ്പുയർത്ഥുനവരെ ഇല്ലാതാക്കുകയാണ്. മാലികിന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ഇഷ്ടപ്പെടുകൊണ്ട് സജാഹ് ബനുയർബുളിപ്പെട്ട മറ്റു നേതാക്കന്നാർക്കും അനുരഞ്ഞ തിന്ന് സന്ദേശമയച്ചു. എന്നാൽ വകീഞ്ഞാർക്കുതെ മറ്റാരും തന്ന ഇരു ക്ഷണം സ്വീകരിച്ചില്ല. അപ്പോൾ സജാഹ്, മാലികിനോടും വകീളുന്നോടും തന്റെ സെസന്യതോടൊപ്പം മറ്റു നേതാക്കന്നാർക്കെതിരിൽ യുദ്ധ പ്രവൃത്തം നടത്തി. ഷോരയും നടന്തിൽ ഇരുകുട്ടരുടെയും നിരവധി അള്ളക്കൾ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഒരേ ഗോത്രത്തിലെ ജനങ്ങൾ പരസ്പരം ആളുകളെ ബന്ധപ്പെട്ടു എന്നു അഭിപ്രായത്തെ മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് കരിനമായ തെറ്റാണു ചെയ്തതെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് അവർ മറ്റു നേതാക്കന്നാർമായി സുൽഹ് ചെയ്തു. (പരസ്പരം) യുദ്ധത്തെ വുകാരെ കൈമാറി.

സജാഹ് അവിടെ തന്റെ ലക്ഷ്യം പുർത്തിയാക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ അവർ ബനുതമിമിൽനിന്ന് ഒഴിവുമാറി മദീനയിലേക്ക് കുതിച്ചു. അവിടെയെത്തി ഒരു ബിൻ വുസെസമയുമായി ഏറ്റവും മുന്നോട്ടു കുടുമ്പനുള്ള ഉറച്ച തീരുമാനം എടുക്കുന്നതുവരെ സജാഹിനെ തിരിച്ച് പോകാൻ ഒരു ബിൻ വുസെസമ സമ്മതിച്ചില്ല.

സജാഹിന്റെ സെസനിക് നേതാക്കന്നാർ മദീനയിലേക്കുള്ള വഴികളുടെയെല്ലാം പ്രയാസത്തിലായി.

ഭാവിയിലെ നീക്കങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ആരാൺതപ്പോൾ സജാഹൻ, പ്രാസമാപ്പിച്ച വാക്കുകളാൽ വഹ്യിന്റെ രൂപത്തിൽ പറഞ്ഞു: മദ്ഗിനയിലേക്കുള്ള വഴികൾ അടഞ്ഞിരിക്കുകയാണെങ്കിലും പ്രശ്നമൊന്നുമില്ല; നീങ്ങൾ യമാമയിലേക്ക് നീങ്ങുക. സജാഹൻ തന്റെ സെസന്യത്രോടൊപ്പം യമാമയിലേത്തിയപ്പോൾ മുഖ്യമാക്കുന്ന വലിയ ആശങ്കയായി. അയാൾ ചിന്തിച്ചുത്, സജാഹൻന്റെ സെസന്യവുമായി യുഖത്തിലേർപ്പുട്ടാൽ അയാളുടെ ശക്തി കഷയിക്കുന്നതാണ്. ഇന്നലാമിക സെസന്യം അതിനുമേൽ വിജയം കൈവരിക്കും. മാത്രമല്ല ചുറ്റുപാടുമുള്ള ഗ്രാത്രങ്ങളും അയാളെ അനുസരിക്കുന്നതിൽനിന്ന് പിന്മാറും. ഇങ്ങനെ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ട് അയാൾ സജാഹനുമായി അനുരഥ്തജനത്തിലെത്താനാഗഹിച്ചു. ആദ്യം അവർക്ക് ഉപഹാരങ്ങൾ കൊടുത്തയച്ചു. തുടർന്ന് അവരെ കാണുന്നതിനുള്ള ആഗഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു. അവർ മുഖ്യമാക്കുന്ന വരാൻ അനുവാദം നൽകി.

മുഖ്യമാക്കുന്ന ബന്ധു ഹനീഫയിലെ നാല്പത് ആളുകളേണ്ടാപ്പോൾ അവരുടെ അടുത്തത്തി. തനിയെ ഈരുന്നു അവരുമായി സംസാരിച്ചു. (ഈ സംഭാഷണത്തിൽ അവർ പരസ്പരം ആകൃഷ്ണരായി.) സജാഹൻ പുർണ്ണമായും തന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലാക്കാനും തന്റെ കൂടെ ചേർക്കുന്നതിനും മുഖ്യമാക്കുന്ന പരിശീലനം പറഞ്ഞു: നമുക്ക് നമ്മുടെ രണ്ടു പേരുടെയും പ്രാവാചകത്വം ഒന്നാക്കാം. രണ്ടുപേരുക്കും വിവാഹം ചെയ്യാം. സജാഹൻ ഈ അഭിപ്രായം സീകരിച്ചു. മുന്നു ദിവസത്തോളം അവിടെ താമസിച്ചുശേഷം അവർ തന്റെ സെസന്യത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നു. എന്നിട്ട് തന്റെ സുഹൃത്തുകളോട്, മുഖ്യമാക്കുന്ന സത്യത്തിലാണെന്നു താൻ കണ്ണുവെന്നും അയാളുമായി വിവാഹം കഴിച്ചുവെന്നും അറിയിച്ചു. ജനങ്ങൾ ചോദിച്ചു: മഹർ എന്തെങ്കിലും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടോ. അവർ പറഞ്ഞു: മഹർ ഒന്നും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജനങ്ങൾ പറഞ്ഞു: തിരിച്ചുപോയി മഹർ നിശ്ചയിക്കുക. കാരണം താങ്കളുപോലുള്ള വ്യക്തി മഹർ ഈല്ലാതെ വിവാഹം കഴിക്കുന്നത് ഉചിതമല്ല. അങ്ങനെ അവർ മുഖ്യമാക്കുന്ന പരയുകയും ചെയ്തു. മുഖ്യമാക്കുന്ന അവർ ക്ഷേമവേണ്ടി ഇഷാൻ, ഫജർ നമസ്കാരങ്ങൾ ചെറുതാക്കി. അല്ലെങ്കിൽ ഇല്ലാതാക്കി. ഏതായാലും മഹറിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇങ്ങനെ തീരുമാനം അറിയിച്ചു; മുഖ്യമാക്കുന്ന യമാമയിലെ ഭൂമിയിൽനിന്നുള്ള വരവിന്റെ പകുതി സജാഹൻ കൊടുക്കുന്നതാണ്.

ശേഷം സജാഹൻ ബന്ധു തഗ്ലബിൽ താമസിച്ചു. പിന്നീട് അവർ തുബബ ചെയ്തു; ഇന്നലാം സീകരിച്ചു. ഹംറിൽ അമീർ മുഅരവിയ വരൾച്ചയുടെ വർഷം അവരെ അവരുടെ ജനതയ്യോടൊപ്പം ബന്ധു തമീമിലേക്ക് പറഞ്ഞെങ്കയും. അവിടെ അവർ മരണംവരെയും മുസ്ലിമായി തന്നെ ജീവിച്ചു.

ഹംറിൽ അബുബകർ^(*) ഹംറിൽ വാലിൽ ബിൻ വലീഡ്^(*) ന് ഇങ്ങനെ കല്പന നൽകി, തുലെല്ലാ അൽഅസി യുടെ കാര്യത്തിൽനിന്ന് വിരമിച്ചുശേഷം ബുത്താഹിൽ

താമസിക്കുന്ന മാലിക് ബിൻ നുവേവറയെ നേരിട്ടാൻ പോകുക. ഹംറിൽ വാലിദ്^(*) ബുത്താഹിൽ വന്നപ്പോൾ അവിടെ ആരെയും കണ്ണില്ല. ഹംറിൽ വാലിദ് വിവിധ സെസനീക് സംഘങ്ങളെ പല ഭാഗത്തേക്കും ആയച്ചുകൊണ്ട് എവിടെയെത്തിയാലും അവരെ ആദ്യം ഇന്നലാമിലേക്ക് കഷണിക്കാൻ അവർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകി. അതിനു മറുപടി നല്കാത്തവരെ ബന്ധനസ്ഥരാക്കി കൊണ്ടുവരികയും എതിർക്കുന്നവരെ വധിക്കുകയും ചെയ്യുക. ഈ സെസനീക് സംഘങ്ങളിൽ ഒന്ന് മാലിക് ബിൻ നുവേവയെയും അയാളോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധു സത്രാലബ ബിൻ തർബുളുലെ കുറച്ച് ആളുകളേയും ബന്ധനസ്ഥരാക്കി കൊണ്ടുവന്നു.

മാലിക് ബിൻ നുവേവയെ വധത്തെ സംബന്ധിച്ചു രണ്ടു തരത്തിലുള്ള നിവേദനങ്ങളിൽ ഒന്നിൽ പറയുന്നത്, അനന്തരത ദിവസം രാത്രി കൊടുത്തണ്ണുപ്പായിരുന്നു. തണ്ണുപ്പ് വർധിച്ചപ്പോൾ ഹംറിൽ വാലിദ് ഇങ്ങനെ വിളംബരം ചെയ്യാൻ കർപ്പിച്ചു. അദ്ദീനു അസ്വാക്കു. ബന്ധനസ്ഥർക്ക് ചുട്ട് നൽകുക. എന്നാൽ ബന്ധു കിനാനയുടെ ശൈലിയനുസരിച്ച് അതിനർമ്മം അവരെ വധിക്കുക എന്നതായിരുന്നു. സെസനികൾ ആ വക്കുകൾക്ക് പ്രാദേശിക ശൈലിയനുസരിച്ച് (ബന്ധനസ്ഥരെ വധിക്കാൻ കർപ്പന നൽകിയെന്നു മനസ്സിലാക്കി) എല്ലാ ബന്ധികളെല്ലാം വധിക്കുകയും വധിക്കുമായായി. ബഹളം കേട്ട് ഹംറിൽ വാലിദ് ബിൻ വലീഡ്^(*) തന്റെ കൂടാരത്തിൽനിന്ന് പുറതുവന്നപ്പോൾ സെസനികൾ എല്ലാ ബന്ധികളെല്ലാം വകവരുത്തിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇനി എന്നാണ് ചെയ്യുക. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു ആഗഹിക്കുന്നത് തീർച്ചയായും നടക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. വേറൊരു നിവേദനത്തിൽ പറയുന്നു: ഹംറിൽ വാലിദ്^(*), മാലിക് ബിൻ നുവേവയെ തരു അടുത്തേക്കു വിളിച്ചു. സജാഹൻ സോട്ടാപ്പും നില്ക്കുന്നതിനേയും സക്കാത് വിലക്കുന്നതിനേയും സംബന്ധിച്ച് താക്കിൽ നൽകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: സക്കാത് നമസ്കാരത്തിന്റെ കൂടാളിയാണെന്നു നിന്മകൾഡില്ല. (അവരുടും ഒരേ പോലെയുള്ള കല്പനകളാണ്.) മാലിക് പറഞ്ഞു: നീങ്ങളുടെ സുഹൃത്തിന്റെയും ഇത് തന്നെയായിരുന്നു യാരെ. അതായത് നബി^(*) എന്ന് പറയുന്നതിനു പകരം സാഹിബ് അമവാസുഹൃത്തെന്നാണ് പറഞ്ഞത്. ഹംറിൽ വാലിദ് ചോദിച്ചു; അദ്ദേഹം തങ്ങളുടെ സുഹൃത്താണ് നീങ്ങളുടെ സുഹൃത്തെന്നുണ്ടോ? തുടർന്ന് അയാളുടെ തല കൊള്ളാൻ ഹംറിൽ ഓരിഡ്^(*) ന് കർപ്പന നൽകി.

ചരിത്ര ശ്രമങ്ങളിലെ നിവേദനങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ഇല്ലാം വിഷയത്തിൽ അബുബക്രതാഡ വാലിദുമായി സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. രണ്ടുപേരുക്കുമിടയിൽ തർക്കവുമുണ്ടായി. അബുബക്രതാഡ ഹംറിൽ വാലിദുമായി അഭി പ്രായവ്യത്യാസത്തിൽ ആകുകയും സെസന്യത്രെതു ഉപേക്ഷിച്ചു ഹംറിൽ അബുബകർ^(*)ന്റെ അടുക്കൽ പോകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; വാലിദ്, മുസ്ലിം ആയിരുന്ന മാലിക് ബിൻ നുവേവയെ വധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഹംറിൽ അബുബകർ അബുബക്രതാഡയുടെ നിലപാടിൽ വളരെ ശക്തിയായി

പ്രതികരിച്ചു; അദ്ദേഹം സൈനീക നേതാവായ ഹാർത്ത് വാലിദ്^(r) എൽ അനുവാദം കുടാതെ സൈന്യത്തെ ഉപേക്ഷിച്ച് മദ്ദീനയിൽ വന്നു. അദ്ദേഹത്തോട് വാലിദിൻ അടുക്കലേക്ക് പോകാൻ കല്പിച്ചു. താരീഖ് തിബ്ബതിയിൽ ഇതേ കുറിച്ച് കുറച്ച് കുടി വിശദീകരണം ഇങ്ങനെ കാണാം. ഹാർത്ത് ഉമർ^(r) ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) എൽ സഹിയത്തിലെത്തി പറഞ്ഞു: വാലിദ് ഒരു മുസ്ലിമിൻ രക്തത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിയാണ്. ഈത് തെളിയിക്കപ്പെട്ടുനില്ലെങ്കിൽ പോലും അദ്ദേഹത്തെ ബന്ധനസ്ഥമനാക്കാൻ മതിയായ കാരണമുണ്ട്. വധിച്ചു എന്നത് ഏതായാലും ശരിയാണ്. ഹാർത്ത് ഉമർ^(r) ആ കാര്യത്തിൽ ഒരുപാട് നിർബന്ധം ചെലുത്തുകയും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) തന്റെ പ്രവർത്തകരെയും സൈനീക നേതാക്കളെയും ദരികലും ബന്ധനസ്ഥരാക്കിയിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഉമറേ, ഈ കാര്യത്തിൽ നിശ്ചയിച്ച പാലിക്കുക. വാലിദ് ബിൻ വലീഡിനെ കുറിച്ച് തെറ്റിഭാരണ ഉണ്ടായതാണ്. നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കുറിച്ച് ഒന്നും പറയരുത്. ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) മാലികിൻ സ്നേധ്യമണി നൽകുകയുണ്ടായി. ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) കത്തെഴുതി വാലിദിനോട് തിരികെ വരാൻ കല്പിച്ചു. അദ്ദേഹം വരികയും എല്ലാ കാര്യങ്ങളും വിശദീകരിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് ക്ഷമാപനം നടത്തി. ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) അദ്ദേഹത്തിന് മാപ്പ് നൽകി.

മുസ്ലിമിൻ ശരിപ്പിൽ ഇമാം നവവി^(ra) മുർത്തുജൈങ്ങളെ കുറിച്ച് പറയുന്നു: ഹാർത്ത് അബുബക്രർ^(r) മാലിക് ബിൻ നുവേബരയുടെ കാര്യത്തിൽ നല്ലപോലെ അനേപണം നടത്തുകയും വാലിദ് ബിൻ വലീഡിനെ നുവേബരയുടെ വധത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ആരോപനത്തിൽ നിന്നും മുക്തനാക്കുകയും ചെയ്തു. അബുബക്രർ^(r) ഈത് സംബന്ധിച്ച് മറുപ്പുവരെക്കാർ അധികം ധാമാർദ്ദാങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. വളരെ ആഴത്തിൽ കണ്ണോടിച്ചിരുന്നു. കാരണം അദ്ദേഹം വലീഡിനെയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇന്മാൻ എല്ലാവരെക്കാളും ശക്തവുമായിരുന്നു. വാലിദുമായുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ അദ്ദേഹം നബി^(s)നെ പിൻപറ്റുകയാണ് ചെയ്തത്. (നബി^(s) വാലിദിന് എന്ന കിലും ഉത്തരവാദിത്തം നൽകിയാൽ പിനെ അദ്ദേഹത്തെ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടനാക്കിയിരുന്നില്ല.)

ഹാർത്ത് വാലിദ് ബിൻ വലീഡിനെത്തിരിൽ മറ്റാരു ആരോപണം, അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ വധിക്കപ്പെട്ടയാളുടെ ഭാര്യയായ ഉമുഖ തമീം ലെല്ല ബിൻത് മിൻഹാലിനെ ഇദ്ദേഹം പോലും കാത്തിരിക്കാതെ വിവാഹം ചെയ്തു

വെന്നതാണ്. ഹാർത്ത് ശാഹ് അബു തു അസീസ് ദഹിലവിലും ആക്ഷേപത്തിന് മറുപടി നൽകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ എസുർ തിരുമനസ്സ് വിവരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: വാസ്തവത്തിൽ ഈ കമ തന്ന സാക്ഷാലികമാകുന്നു... അതായത് മാലിക് ബിൻ നുവേബര ഒരു നിങ്ങളുടെ കാലമായി ആ സ്ത്രീക്ക് തലാവ് കൊടുത്തിരുന്നു. അയാൾ തന്റെ ജാഹിലിയ്യാ പാരവര്യമനുസരിച്ച് അവരെ വീടിൽ തന്ന വെച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ ജാഹിലിയ്യാ ആചാരത്തെ ഇല്ലാതാക്കിക്കൊണ്ട് വിശുദ്ധ വൃത്താനിൽ ഇങ്ങനെ ആയത്ത് ഇറങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

وَإِذَا أَطْلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُهُنَّ

അതായത് നിങ്ങൾ സ്ത്രീകൾക്ക് തലാവ് കൊടുക്കുന്നോൾ അവരെ തങ്ങളുടെ ഇദ്ദേഹ പുർത്തിയാക്കിയാൽ അവരെ തടങ്കുവെക്കരുത്. (2:233) ചുരുക്കത്തിൽ ഈ സ്ത്രീയുടെ ഇദ്ദേഹ ഏതോ കാലത്ത് പുർത്തിയായിരുന്നു. നിക്കാഹ് അനുവദനിയമായിരുന്നു. അയാൾ തലാവ് കൊടുത്ത് വീടിൽ തടങ്കുവെക്കയാണുണ്ടായത്.

ഹാർത്ത് വാലിദ് യമാമയിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടുന്നത് സംബന്ധിച്ച് പറയുന്നു: ഹാർത്ത് അബുബക്രർ ഹാർത്ത് വാലിദ് ബിൻ വലീഡിന് കൽപ്പന നൽകിക്കൊണ്ട് പറഞ്ഞു: അസദ് ഗത്പാഠ ശോത്രങ്ങളിൽ നിന്നും മാലിക് ബിൻ നുവേബരിയിൽ നിന്നും വിരിമിച്ചതിനുശേഷം ധമാമയിലേക്ക് തിരിക്കേണ്ടതാണ്. അത് സംബന്ധിച്ച് കുടൈക്കുടെ ഉണർത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ശരീക് ബിൻ അബുഹ് ഫസാരിയുടെ ഉദ്ധരണിയിൽ നിന്നും കുറിച്ചു വിവരങ്ങൾ നൽകിയതിനുശേഷം വുത്സവയുടെ അവസാനത്തിൽ ഹസ്സുർ തിരുമനസ്സ് പറഞ്ഞു: ധമാമ യുദ്ധത്തെ കുറിച്ചു ഇൻശാഹ് അല്ലാഹ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നതാണ്.

الْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَ نَسْتَعِينُهُ وَ نَسْتَغْفِرُهُ وَ نُؤْمِنُ بِهِ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَ نَعْوَدُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَ مَنْ يُضِلِّهِ فَلَا هَادِي لَهُ وَ نَشَهُدُ أَنَّ لَأَللّٰهِ إِلَّا اللّٰهُ وَ نَشَهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَ رَسُولُهُ عِبَادُ اللّٰهِ رَحْمَمُكُمْ اللّٰهُ إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ وَ إِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَ يَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ يَعْظِلُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أَذْكُرُوا اللّٰهَ يَدْ كُرْكُمْ وَ اذْعُوْهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَ لَذِكْرُ اللّٰهِ أَكْبَرْ

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)

at Mubarak Mosque, Islamabad, UK – on 13.05.2022

Malayalam Translation: **Moulavi T. Jamshad Mukkam** For Malayalam Desk, Qadian.

Published By Nazarat Nashr-O-Isha'at, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516